

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Kiadóhivatal :
CLUJ
Str. A. Muresan 10.
Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BÁLINT
az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
illetmény fejében kapják. A lap
megjelenik havonként egyszer.

az Erdélyrészi Méhész Egyesület közgyűlése.

Impozáns keretek és szokatlanul nagy érdeklődés mellett folyt az E. M. E. idei közgyűlése. Kétszeres oka volt Erdély méhész-sadalmának a nagyarányu megmozdulásra, egyrészt mivel ez idei általános tisztújító közgyűlés is volt, másrészt és főleg mert az eredményes méhészkedés szempontjából oly nagy fontosságot kapta a kaptárkérdést tűzte tárgysorozatra az egyesület. Évek hosszú óta állandó vita tárgyát képezte a kérdés, amely most remélhetőleg ismét hosszabb időre nyugvópontra jutott, vagy legalábbigig a haladó tudomány és gyakorlat ismét szükségessé nem teszi a kaptárkérdés revízióját Erdélyben. A közgyűlést *Kicsid* az elnök nyitotta meg. Meleg szavakban üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat és vendégeket, majd *Török Bálint* főtitkár ismertette az egyesület 1935. évi eredményekben gazdag munkásságát. Az egyesület jelentős munkát végzett Erdély méhészeti kultúrájának fejlesztése és terjesztése terén. Évenként több méhészeti tanfolyamot rendez. Így a lefolyt évben is tanfolyamot tartott Clujon, egyet Aiudon, egyet Valeniában. Az elmúlt években is Erdély különböző vidékein, Székelyföldön stb. tartott tanfolyamokat. A tanfolyamokat id. *Kicsid Géza*, *Stief* *tó*, *Blénessy Károly*, *Balogh Jenő* vezették az utóbbi években az egyesület felkérésére. A *Méhészeti Közlöny* az egyesület hivatalos lapja az idén 51. évfolyamában jelenik meg. Az egyesület terveinte több gazdálkodóknak küld ki méhészeti szakiskolába, székhelyénél tart fenn, a házsongárdi méhészeti telepén, ahol méhészeti muzeumot is rendezett be. Ugyanott a mézelővényekből gyűjteményt állított össze stb. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta úgy az egyesület 1935. évi működéséről szóló jelentést, valamint a zárszámadásokat és 1936. évi költségvetéstervezetést. Ezután az általános tisztújításra került a sor.

Választások.

Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés dr. gr. *Bethlen* elnök lemondó levelét, melyben másirányu elfoglaltságára, ezzel járó gyakori távollétére és azon meggyőződésére való tekintettel, hogy minden intézményünk élén olyan vezető kell legyen, aki aktív tevékenységet fejthet ki a vállalt munkakörben, felkérte a közgyűlést, hogy az új választások alkalmával a jelöléséről tekinteni sziveskedjék. A közgyűlés elismerését és háláját fejezve

ki dr. gr. *Bethlen* László eddigi munkásságáért a lemondást tudomásul vette és az új választást a következőkben ejtette meg: Elnök: id. *Kicsid Géza*, alelnökök: *Pohl Béla*, *Stief Ottó*, főtitkár: *Török Bálint*, pénztárnok *Szathmári Ilona*, jegyző *Seyfried Ferenc*, jogtanácsos dr. *Incze Béla*, könyvtárnok *Kabán József*, telephelygondnok *Stief Ottó*, igazgató-választmányi tagok: *Váradi Béla*, *Tóth István*, *Engli Vilmos*, dr. *Eöry István*, *Csoma Endre*, *Katona Sándor*, *Kremnitzky Aladárné*, *Herczegh Kálmán*, *Blénessy Károly*, *Petres Gyula*, *Zoltány Ferenc*, *Lakatos Tivadar*, *Nagy Vilmos*, *Benczédy Domokos*, *Szigethy Jenő*, *Balogh Jenő*, *Bedő Bert*, *Szilágyi Márton*, *Szabó József*, *Kabán József*, *Kálár Dezső*, *Buttinger Ádám*, *Hirschfeld Lajos*, *Soltész Kálmán*.

Ezután *Török Bálint* üdvözölte *Kicsid Géza* új elnököt, 10 évig volt alelnöke az egyesületnek és így jubiláris évfordulóra is jelentett az új választás. Majd *Stief Ottó*t üdvözölte, aki szintén 10 év óta vezeti az egyesület tanfolyamait önzetlen munkával és e 10 év alatt 15 tanfolyamon több mint félezer méhészt nevelt Erdélynek. *Stief Ottó* alelnök üdvözölte ezután *Török Bálint* főtitkárt, aki viszont 15 éve vezeti az egyesületet a legváltásosabb időkben és az egyesület fennállása óta *Török Bálint* töltötte eddig a leghosszabb ideig e tisztséget.

A kaptárkérdés

Ezután került sor a kaptárkérdés megvitatására *Kicsid Géza* elnök felkérésére *Török B.* főtitkár ismertette az előzményeket majd felkérte *Seyfried Ferenc* jegyző-titkárt a beérkezett előadások ismertetésére. *Seyfried Ferenc* elsősorban a *Gál Imre* gödöllői méhészeti szakiskolai igazgató szakvéleményét ismertette, ki személyes megjelenésben gátolva volt, majd *Stitz János* (Sibiu), *Horii Balla István* (Beius), *Szeness Imre* (Aghires), *Grausz Gusztáv* (Lupeni), *K. Bogdán Géza* (Brasov), *Bogyó János* (Vic de sus), *Sztarek Károly* (Macea), *Máté Jenő* (Fersig), *Benczédy Márton* (Suat), *Biró Pál* (Zimandul Nou), *Katona Sándor* (Cluj), *Balogh Jenő* (Valeni), *Jonás András* (Purcereni), *Kozma János* (Carța), *Blénessy Károly* (Sandomonic), *Lakatos Tivadar* (Odorheiu), *Méhészeti Közlönyben* megjelent cikkeit ismertette és vonatkozóan vázolta *Lukács Ferenc* (Poiana), *Lakatos Tivadar* (Odorheiu) és *Stitz János* (Sibiu), valamint egy magát megnevezni nem akaró méhésztársunk írásban beküldött ismertetését. Majd *Várady Béla* (Cluj), *Pop Silvius* (Bonțida), *Antal János* (Salonta), *Csoma Lajos* (Hida) ismertették és mutatták be kaptáralkataikat természetben. Az ismertetések után kifejlődött vita során a közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy az erdélyi méhészek számára két kaptártípust fog ajánlani alkalmazásra. *Nagy és nagy és egy közepméretű kaptárt. Nagy kaptárnak ajánlja a Dadant-Blatt kaptárt 11 drb. 42 × 27 cm. belméretű kerettel mézürbe félkerettel 1134 cm. lépfelülettel, alsó kijáróval 22—24 cm. röpnyílás szélességgel másfél cm. magassággal, 1 cm. lécvastagsággal és 2 cm. felső keretléc vastagsággal. Közepméretű kaptárnak ajánlja a közgyűlés a kb. kisboczonádi méretnek megfelelő*

Értesítés. Az „Új-kaptár“-ak már egyrésze elkészült és a szétválasztást megkezdem. Egy kis türelmet kérek azoktól, akik még nem kapták meg a megrendelt kaptárakat. — Várady, Cluj, Str. R. 83. infanterie. No. 4.

0 drb. 32×32 cm. belméretű keretet, $8 \frac{m}{m}$ lécvastagsággal. rakódó rendszerben 10, fekvő rendszerben 20 kerettel, rakódó aptárnál méztérben, fél vagy egész kerettel 1024 cm. lépfelülettel, 8—22 cm. kijáró szélességgel és másfél cm. magassággal. A kaptár elkészítési módjának megállapítására egy bizottságot küldött a közgyűlés, amelynek tagjai az elnökségen kívül: *Bedő Albert, Várady Béla, Tóth István és Pop Silvius.*

A bizottság febr. hó 11-én megtartotta gyűlését *Kicsid Géza* nöklete alatt. Jelen voltak: *Pohl Béla és Stief Ottó* alelnökök, *örök Bálint* főtitkár, *Seyfried Ferenc* jegyző-titkár, *Bedő Albert, Pop Silvius, Tóth István és Várady Béla* bizottsági tagok. A bizottság a következőket állapította meg: A kaptár duplafalunak készítendő. A belső deszkának collost, külsőnek félcollost ajánl. deszkák fektetve, csapozva és falcolva állítandók össze. A deszkák közé nyomdafestékes ujságpapír teendő 10—12-szeres rétegen. Ezt t. i. elkerüli a hangya. Tehető vastag papundecli is. A eretléc szélessége $27 \frac{m}{m}$, vastagsága a *Dadant-Blattnál* 1 cm. a iskaptárnál $8 \frac{m}{m}$. Ez is lehetőleg csapozva készítendő. A ducokan használt kaptár fedele legyen könnyű forciberrel vagy kapcsol rögzíthető szél ellen. A fedelet legjobb kátránypapírral horizni, így kezeléskor nem nehéz a leszedése és visszahelyezése. — tető alakja sátor. A röpdeszka minél szélesebb legyen 10—12 m. és ferdén álljon egy kissé, hogy a víz könnyen leperogjen. A fenékdeszka kihúzható legyen, lehetőleg kemény fából készüljön a fenék egész hosszában súlyszett hevederrel. A keretek ne nutban álljanak, hanem cinkpléből készített sineken kündjenek, a könnyebb kezelés céljából. A fedő-deszka több arabból álljon és 1 cm. vastag legyen. A keretek hideg építmények helyezendők el, vagyis a keretek élükkel álljanak a röpnylás élé és nem lapjukkal, hogy minél több levegő hatolhasson közvetlenül a keretek közé. A haneman rács kiküszöbölhető, ha a tétérbe teljes műlépet teszünk és nem csak kezdést, a költőtért en pedig elegendő helyet hagyunk a fiasításra és építésre. A kaptár egyik fala ajtószerűen kinyitható lehet, mely esetben a fészek megbontása nélkül helyezhetjük alól a félkereteket is, amelyek számára megfelelő sín is készítendő ez esetben. Mindezek a megállapítások természetesen a rendelkezésünkre álló eszközök, anyagok és körülmények szerint módosulhatnak adott esetekben. Ezeket a kaptárakat és azok készítési módját ajánlja az egyesület a jövőben minden hozzáfordulónak és a tanfolyamok hallgatóinak. Mindig voltak és mindig lesznek is, akik folyton kutatnak, kísérleteznek, próbálgatnak újabb és újabb szerkezetű kaptárakkal és a régiek módosításával. Ezek számára is megmarad a lehetőség, de az országos méretű kaptárak helyét a jövőben ez a két típusu kaptár fogja elfoglalni, amelyeket mi a jövőben — hogy legyen nevet ne használjunk — az egyszerűség okából csak Erdélyi nagy és Erdélyi kiskaptár néven fogunk nevezni. — Az új kaptárak rajzát lapunk következő számában közölni fogjuk, hogy az asztalosok számára megkönnyítsük a dolgot.

A közgyűlés a határozatait egyhangulag hozta, beható eszmecserére alapján. A kaptárkérdés rendezésével az egyesület értékes és hasznos munkát végzett Erdély méhészeti kulturájának javára. A közgyűlést kedélyes társas-vacsora követte. A közgyűlésen kép-

viseltette magát az ujonnan alakult román méhész egyesület *Pecăla* ny. tábornok, elnök, *Popa Valér* inspektor útján, a Mezőgazdasági Kamara *Suciu György* elnök, és dr. *Nemes Illés* igazgató útján. Jelen voltak még: *Hirschfeld Lajos*, *Rosiescu Gyula*, *Fogarasi Albert*, *Buttinger Adám*, *Váradi Béla*, *Antal Jenő*, *Szilágyi Márton*, *Tóth István*, *Szigethy Jenő*, *Sikó Ferenc*, *Máth Ferenc*, *Drăgan Gyula*, *Kun Márton*, *Bartha Dezső*, *Dánila Viktor*, *Airizer Sándor*, *Turi Pál*, *Dibemardi Ferenc*, *Szakács Ferenc*, *Székely György*, *Turós Márton*, *Barcsa István*, dr. *Gociman Ioan*, *Demeter György*, *Székely Márton*, *György Antal*, *Ilies Sándor*, *Flegner János*, *Krejcsi Ferenc*, *Torockai György*, *Alsztner Oszkár*, *Szabó József*, *Zöldi Margit*, *Reszling József*, *Haricska Károly*, *Zsigmond Gyárfás*, *Szabó István*, *Balázsi István*, *Korpos János*, *Diviricean Sándor*, *Valyán Gyula*, *Pop Silvius*, *Román Lajos*, *Stupi Gyula*, *Mezei Mihály*, *Jaskó Márton*, *Csapó Bálint*, *Hutten Lajos*, *B. Pellei Gyula*, *Benczédi Márton*, *Gebefügi János*, *Antal Jenő*, *Knobloch Vilmos*, *Zsoldos György*, *Kolumbán Sándor*, *Mistik András*, *Vásárhelyi Albert*, *Măcelar Emil*, *Csoma Lajos*, dr. *Bibó Béla*, *Nagy Vilmos*, *Seyfrid Ferenc* és még mások sokan, akiknek nevét nem sikerült feljegyezni.

Gál Imre előterjesztése a kaptár kérdésben az E. M. E. közgyűlése elé.

Megtisztelő felkérésükre szívesen vállaltam a beindított kaptárvitákban elhangzott vélemények kivonatolását és párhuzamban állításukkal annak a javaslatnak leszűrését, mely Erdély részére leghelyesebb keretméret alkalmazását célozza. Ennek az előterjesztése a fő tétel, mert az egységes keretméretet bármely típusú kaptárhoz igazíthatjuk és a kaptárt az időjárás viszonyaihoz mérte a kezelési technika tökéletesítésével készíthetjük el.

Az 1934. évi november havi Méhészeti Közlönyben vázoltam nézeteimet a kaptárkérdés megoldásáról. Határozott álláspontot nem foglaltam el. Célja bevezető közleményemnek az volt, hogy minél többeket megszólaltassanak.

Bevezető közleményemhez számos érdeklődő méhészt szóló hozzá. Sok igen érdekes és éles megfigyelést eláruló, tárgyilagos hozzászólás történt, melyekből a gazdag tapasztalás csak úgy árad az olvasó felé és nagy elismerésre és dicséretükre vall minden egyes hozzászólónak, hogy megmaradtak a komoly tárgyilagosság mellett, személyi éleli kritériumok teljesen háttérbe szorultak, amely tény amellet bizonyít, hogy Erdély tapasztalt méhészei ugyancsak kijárták az élet iskoláját.

Amint fentebb is említettem egy közös kaptár megszerkesztésénél első a keretméret és ehhez szabva a kaptárnak olyan megkonstruálása, hogy a kaptár az elfogadott keretmérettől kisebbre, vagy nagyobbra lehessen átalakítható, illetve formálható. Méheink szempontjából a kaptártípus teljesen mellékel azonban a méhészt szempontjából, aki könnyű kezelési módokatokra törekszik, — már nem. Ezért szorul végképen ki a méh-

Keretléceet, kész kereteket vajúss csapatokat minden méretben és kivitelben legolesóbban szállítja Várady, Cluj, Str. Reg. 83. inf.

zetekből az álló kaptár és foglalja el helyét a rakódó, vagy fekvő aptár. *S mert az egész európai kontinensen az álló kaptár ma már, mint a mult kaptárja említettik, semmiképen nem lehet hát Erdély típus-kaptárja.* Ezzel a kor egyszermindenkorra égzett.

Hogy tisztában lehessünk egyesek véleményével, szükségesek tartom az elhangzott vélemények gyökerét feltárni. Ha eze et felsoroltam — igen könnyű feladatunk lesz a keresett közös aptárt megtalálnunk típusában és keretméreteiben.

Első komoly és tárgyilagos hozzászóló *Stitz János* brasovi már. A nagy mézteret a hűvös időjárásban *hő elvonó készülék*-ereknek. Tapasztalata szerint a *téglányalakú keretek a helye*-*ek.* A *Dadant—Blatt-féle* kaptárt tartja megfelelőnek, mint olyat, melyben kiforrott elvei és meglátásai érvényre emelkednek. A téglányalakú kereteken a teelés mindég olyan sikeres, mint más eretekben. A költőtérben legalább is 10 darab kb. 12 dm² lép-*elületű keretet tart szükségesnek, míg a mézkamarát az illető* idék mézleelőjének gazdagságától teszi függővé.

Horhi Balla István egész élettapasztalával, nagyfokban ki-*orrított véleménynel* szólal meg eme fontos kérdésnél és a méhek lettana megfigyeléseiből leszűrődött tapasztalataival mond véle-*lényt, mikor a kasokat Erdélyben 36 liter ürtartalmunak, a kap*-*írokat 100 liter ürtartalmunak javasolja, azzal, hogy némely* idéken lehet előbbi 40, az utóbbi 120 literig is terjedhető. A kap-*írok keretméreteit pedig 30—35 cm. szélesnek és 40—48 cm.* *élynek* javasolja, hogy a 20—25 cm. teelőfürt átmérete min-*en oldalról a szükséges 12—16 kiló mézzel körülvehető* lehessen.

Szenes Imre a *Layens* és *Dadant-Blatt* kaptárakat tartja leg-*megfelelőbbnek, mert ezen kaptárak vannak leginkább elterjedve.* Ilyesen mutat rá arra, hogy minél több rendszerű kaptár van *gy országban, annál eredménytelenebb a méhészkedés és nehe*-*ebben halad a méhészet előre. Csak azon kaptároké a jövő, me*-*yeket térfogatukban kisebbre és nagyobbakra lehet alakítani.* z említett *Layens 30 × 40 cm.* a *Dadant-Blatt 42 × 27 cm.* eretméret mellett ajánlja a *Langstrothot 43 × 27 cm.* keretmé-*tével.*

Dr. Stitz János brasovi tanár véleményét kiegészítő cikkében elyesen szögezi le, hogy csak a nagy felületű lép és annyi keret *phet a termelés feltétele, amennyi a kaptárban a családot a* maximumra fejlesztheti. Így tehát dr. Stitz tanár feltétlen a nagy *eret hívének vallja magát.*

Grausamm Gusztáv lupenii méhésztársunk a tenyésztési cé-*okra ahsznált kasokat 35 literes ürtartalommal kívánja meg*-*zabni, míg a termelésre használható kaptáraknál a nagy Boczo*-*ádi 42-es kaptár kimondott híve. Óvást emel a külföldi vívmá*-*yok átvétele ellen, amíg hazai kaptárakban válogathatunk.*

K. Bogdán Géza *Brasov.* A *kis Boczonádi* háromkeretsoros *aptárját ez idő szerint a Székelyföldnek, mint legjobb kaptárját* tartja megfelelőnek rakódó alakra átvive. Ez a kaptár *Boczonádi*-*ak a legtökéletesebb keretméret alkotása, mely az ország min*-*en vidékén egyaránt beválik. A 42-es kaptárt a jó méhleelő* aptárjának mondja és nem ok nélkül. Treiscaune megyében sok *néhész kipróbálta, de sikertelenül. A 35 × 35 cm. (Balogh)*

keretméretekkel is kísérletezett, de ezek se válltak be. A nagy Boczonádi (42-es) kaptárokban „hus“-ra dolgoznak a méhészek. Kitünően indokolja a normál kis Boczonádi keretméreten haladó méhcsalád tenyésztési és termelési kiegyenlítődésének törvény szerűségét. A mindenfajta kaptárakkal levezetett kísérletezéseknél a legjobb eredményeket a 32×28 cm. és 32×30 cm. keretméretek alkalmazásával észlelte a legjobb eredményeket. Hivatkozik dr. Zanderre, hogy az álló kaptárakat rendeletileg kénytelenül eltiltani.

Bagyó János méhész 35×40 cm. keretméretű kaptárakkal dolgozik. Horhy okfejtéseivel azonosítja magát azzal, hogy minden körülmények között felül legyen a méz és alul a méhgomoly. Nevezett keretméreteivel a költőfészkekben 10—12 keretet és méztérben ugyanannyit alkalmaz. Az alacsony, széles kereteknek nem barátja.

Sztarek Károly (Macea) a 42-es keretméretű kaptárakkal eredménytelenül dolgozott. Különböző széles keretknél elhalad a 64 cm-es keretig, de ezt se találja nagynak.

Dr. Stitz János Brasovból közli, hogy az eredeti Dadant-Blatton módosításokat végzett azzal, hogy tisztogatónylást vágott a kaptáron, hol a havi tisztogatásokat kényelmesen végezheti és a kaptár oldalát a fenékhez rögzítette, tőle pedig felső kijárónylást használ. A felsőkijárót a Dadant-Blatton végleg magáévá tette.

Máté Jenő méhésztársunk közepméretű, egyszerű jó kaptárkér, mert a Dadant-Blatt és Albina kaptárak nem szegény embereknek valók, a Gáll Imre főfelügyelő által javasolt téglányalakú kaptár pedig igen bonyolult szerkezetűnek látszik.

Benczédy Márton sovati untiárius tanító-méhész társunknál saját konstruált kaptárja van, melynek keret mérete szélességben 29, mélységben 40.2 cm. Népes családjai 7 lépuccát töltenek be, melyhez a zárókeret járul. Nyáron azonban 12—13 keretre egészíti ki a költőteret. Hasonló a rakódórendszerű és két anyás ike kaptárja is. Mind a háromféle kaptártípusában félmézűrt használnak, illetve fél kereteket.

Bíró Pál (Zimand) a Boczonádi kaptárak jóságát mellett foglalkozik állást.

Katona Sándor (Cluj) méhésztársunk szerint a hosszabb nagyobbítható fekvő, vagy rakódókaptárakban nincs meg az egyenlő légkör. Ebben a hibában szenved a Dadant-Blatt is. A felső kijáró csak akkor jó, ha a kijáró alsó fele egyvonalba esik a keretek felső lapjával. Az okszerű méhészkedést abban látjuk, ha a méhész az egyenlő légkör, négyzet, felsőkijáró, hideg építmény és a költőtér és méztér egyenlő térfogatának eleget tesz a kaptár alkotásánál. 33×33 cm. keretmérettel sikerrel dolgozik.

Balogh Jenő valkói tanító a nagy keret hive. Indokolása figyelemre méltóak és gazdag tapasztalást árulnak el. Kis B. 34×24 és nagy B. 42×34 cm. keretméretű kaptárakkal dolgozik, azonban a nagy B. kaptár költőtere fölé kis B. kereteket használ a méztérben s ezzel a módszerrel 60 kilós átlagokat ér el.

Jónás András fődél kaptárjában alkalmazott 10 drb. egyenkint 722 cm. 2 felületi háromszög alakú keretei a nagy méretekhez tartozik, tehát ő is a nagyobb keret alkalmazásának hive.

Kozma János Cárta a *kis B. keretméretű* kaptáraknak *hivődjő alakban*.

Blénessy Károly (Sandominic). Tulipán kaptárjának keretere azonos a *kis B. keretméretével* s így gyakorlatábn a köméret mellett foglalt álláspontot azzal, hogy a téglányalakú tárjának költőtere választódeszkával bármikor nagyítható és ebbíthető s így a méh lakás térfogatát bármikor módjában áll ermészeti viszonyokhoz mérten szabályozni.

Ahhoz a kérdéshez, hogy Erdélyben minő méretű és típusu tárt kellene az Erdélyrészi Méhészeti Egyesületnek bevezetnie, tve megalkotnia 15 neves erdélyi méhész szólott hozzá és a retekre nézve *Dadant-Blattot ajánlja 2, a nagy Boczonádi nlja 2*, Layans és hozzá hasonló méretű kaptárt ajánl 4, a ngstrothot ajánlja 1 és a *kis Boczonádi méretet ajánla 8*. Ha bevezető közleményben foglalt javaslatot is figyelembe veszem, kor 9.

Lakatos Tivadar (Odorheiu) városi gazdasági tanácsos és hész, hozzám küldött levelében a 30.5×30.5 keretméretű át maga alkotta kaptárját ajánlja. Ez a méret is a középme-rehez sorolandó s így a közép méret mellett foglalt írásbeli vitá-tulajdonképen 10, míg a többi típusu és méretű kaptárak 4 mátumára összesen 9 méhész. A tulnyomó rész tehát a közép- ret, vagyis a Boczonádi Szabó Imre által alkotott közép méret, y hozzá hasonló méretet tartja Erdélyre legmegfelelőbbnek.

Az általam nagyrészbzen személyesen is ismert gazdag tapasztatokkal bíró méhészek véleményét feltétlen akceptálom és tiszt- etben tartom és a törekvés megvalósításánál nem lehet más ékmérő, mint az állásfoglalások száma azok részéről, akik Er- lyben hosszas gyakorlattal méhészkedtek. Hogy egyik-másiká- l eltérő a vélemény és különösen dr. Stitz János brasovi tanár, lamnit Szenes Imre méhésztársunk a Dadant-Blatt-ot tartják kivalóbbnak — ez annak a számlájára is írható, amelyekről vezető közleményemben részletesen rámutattam és ez a vidékek egyes katlanjainak sajátságos védettsége, gazdag növényzete, ly korábbi, vagy későbbi jelentkezésével több-kevesebb fejlő- si lököerőt kölcsönöz a méhcsalád életfeltételeinek. Mindezek keretméret különbözőségek áthidalhatók, ha magunkévá tesz- ik Blénessy Károly ama javaslatát, illetve rendszerét, hogy a ltőteret egy választódeszkával tetszésünk szerint szűkíthessük, gy bővíthessük.

Más kérdés a kaptártípus megalkotása. Ennél a kérdésnél *állókaptár eleve elesik, tehát marad a rakodó és fekvő kaptár*. ty vélem, hogy a nagy többség a kezelési technika szemelőttar- ával nem határozhat másképen, mint úgy, amint azt egész írőpa eldöntötte, hogy a *kaptártípus rakodó legyen, magam is velett foglalok állást*.

A rakodókaptárnál másodsorban tisztázandó lesz, hogy a kodókaptár fél, vagy egész keretekkel bírjon-e. Többen vannak félkeretek alkalmazása mellett. Ezt a keretrendszert hízlalt akban alkalmazzák. Nem szabad azonban szemelől téveszteni t a fogas kérdést, hogy üzemi szempontból mit fog csinálni a méhész, aki félkereteket használ mézürében és nincs méze ész keretekben, amivel családjaít telelőre vigye. Egész keretek

közé a félkereteket nem sülyesztheti be és minden ilyen alkalommal az etetésre van ráutalva. Üzemi szempontok nem tüntetik félkereteket, már pedig ha valaki nagyobb méhgazdaságot akar fenn — annak feltétlen üzemi szerint kell dolgoznia, különben nem bírja a sok családját rendesen elkezelné. Ezek igen lényeges feltételei a kezelésnek. A Blénessy és Lakatos kaptárjaiban a költségek és méztér szabályozása igen ügyesen megvannak oldva, tehát a légköri kiegyenlítődés az évszakok szerint igazodhatik a méhek beavatkozása által.

Az indokolások egyenkint elhangzottak. Az indokolások között vannak tiszteletreméltó megfigyelések, minő a Blénessy, a Horváth Balla Istváné, a dr. Stitz-é és több másoké, még a Kozma János is, aminek recitálásával az időt nem tölthetjük ezuttal ki. A megállapításokra szorítkoztam, amikor leszögezem, hogy a vélemények nagy többsége a *rakodó típus mellett dönt*.

Most, hogy ezen rakodó kaptártípus a kívánalmaknak megfelelően úgy készíttessék el, hogy az a méhek élettani viszonyait a kereskedelmi és gazdasági feltételekkel fedje s mégis az időjárás viszontagságai ellen a méheket télen úgy, mint nyáron megvédje, szóval az emberi gondoskodás ennél 100%-ig érvényesíthessen s módot nyújtson ezek mellett a méhésznek, hogy költséget és méztérét a természeti viszonyok változásaihoz képest szabályozhassa, ezt úgy vélem szerencsésen és sikeresen megoldani, hogy a rakodó kaptártípus kiviteli módzatának követelménye egy bizottság 1—2 asztalos bevonásával tisztázza és az ajánlott kivített gyakorlatilag végre is hajtja. Ilyenek pl. a *kaptárfal közötti tömés, vagy légszigetelés* alkalmazása, a kijáró nagyságának s az ennél kapcsolatos betét deszka mikénti alkalmazása, hogy az vándorlásra percek alatt elkészíthető lehessen, a rostaszövet a H. rács ráházata a lehető legpraktikusabban elkészítve, a tezet és annak burka, stb. stb. mind olyan kérdések, melyek kezelés szempontjából nagy körültekintést kívánnak.

Ezekben összegeztem a felszólalásokat és nagy köszönet tartozom az összes felszólaló uraknak a szigorú tárgyvilágoságukért, mert az összeshől azt olvastam ki, hogy az erdélyi méhészek a méhet és nem önmagukat szeretik elsősorban.

Gödöllő, 1936. január 14.

Gáll Imre,
ny. méhészeti főfelügyelő.

A kaptár kérdés alapja.

Irta és az E. M. E. közgyűlésén felolvasta:
Pop Szilviusz E. M. E. tag, áll. gazd. felügyelő.

A kaptár-kérdés alapos megvitatása megkívánja, hogy vita során egy bizonyos rendszert kövessünk és az összes egymásba kapcsolódó főbb kérdéseket úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból megvitassuk és az elért eredményt bizonyos szabályok kereteiben meg is rögzítsük.

A kaptár-kérdésben a vita tárgyát képező főbb pontok következők:

1. *Milyen rendszerű kaptárral méhészkedjünk?*

2. Mekkora ürtartalma, illetőleg milyen nagy lépfelületű és ny keretes legyen a kaptár?

3. Milyen formájú és mekkora oldalnagyságú kereteket használjunk?

A méhészkedés mai állapota alapján meg sem próbáljuk kaptár vagy a keret standardizálási eszméjét fessegetni. Eléjdünk meg azzal, ha a válságban levő erdélyi méhészetet bizonyos szabályok és határok megjelölésével a helyes útra tudk vezetni és meg tudjuk menteni a szertelen, tulzásba menő shészek káros befolyásától.

E célból megpróbálom a feltett három kérdést megvilágní és rámutatni, hogy a kaptár-kérdésben milyen irányelveket kell követni és milyen határok között mozoghatunk anél, hogy a modern méhészeti elvek ellen bármit is vétenénk.

Kaptár-rendszer.

Az összes kaptárokat három csoportba oszthatjuk: 1. *csop.* imet rendszerű — Dzierdzon, Berlepsch álló kaptárok. 2. *csop.* ancia rendszerű: — Layens fekvő kaptárok. 3. *csop.* Amerikai dszerű — Langstroth, Dadant akodókaptárok. A többi kaptár-eségek, mint különlegességek vita tárgyát nem képezhetik.

Az álló kaptár nem csak a nehézkes kezelése, de a modern shészetre teljesen alkalmatlan volta miatt is létjogosultságát szlette és így a további vita során mellőzendő. Ezzel a kap-rendszerek száma leapadt kettőre és pedig fekvő és rakodó ptár-rendszerre.

A két kaptár között úgy szerkezeti, mint méhészeti szempntből ítélve elég nagy különbség van, de hát épp ez a különbg teszi nélkülözhetetlené mind a két kaptár-típust, mert míg fekvő kaptár habár kevesebb hozamot ad, de technikailag nnyen és olcsón összeállítható, igen könnyű kzelésű és kes időt, gyakorlatot és szakképzettséget igényel, addig a radó kaptár habár nagyobb hozamú, technikailag nehezebb és ltségesebb összeállítású, kezelése pedig sok időt, gyakorlatot több szaktudást igényel. Tehát a fekvő kaptár a kisebb nyű amatőr, kezdő, de különösen a földmivelő méhészek ptára, míg a rakodó kaptár a nagyobb igényű bizonyos kkképzettséggel, gyakorlattal és több idővel rendelkező hitásos méhészek kaptára.

Egyes méhészek azon véleménye, hogy a fekvő kaptár-usok nem fedik a méhek életkörülményeinek kivánalmait, gy pedig mézeltetési szempontból tekintve használhatatlak volnának, alapjában véve téves. A fekvő kaptárban rendes rülmények között, mindig megfelelő nagyságú álló téglány akú keretet használunk, tehát épp azt a formát, amiről a vig összes méhészei elismerik, hogy úgy szaporodási, mint tetetési szempontból sokkal megfelelőbb, mint a rakodó kaprban használt alacsony fekvő téglány alakú keret forma. Tet a fekvő kaptár szaporodási és teleltetési szempontból nem ak, hogy nem áll a rakodó kaptár mögött, hanem ellenkezőg épp az első helyet foglalja el.

Ami a mézeltést illeti, ha ugyanazon elveket követjük nt a rakodó kaptárnál; nagy család, fiatal anya és az a tökvés, hogy a mézeltésre szánt kereteket kellő időben mindig

a fészekhez legközelebbi helyre, a mézzel telt vagy félig meztelt kereteket a kaptár széle felé tenni, akkor e tekintetben vetekedni fog a rakodó kaptárral. Ne egyszerre tegyük az összes kereteket a kaptárban, hanem a szükséghez képest 2-3 üres keretet mindig a fészek jobb és bal oldala mellé, lévén a költőtér és a röpnyílás a kaptár közepe táján. Ha a fekvő kaptárba tavasszal egyszerre betesszük az összes kereteket és a szezon végéig otthagyjuk, akkor hiszem, hogy nem tudjuk ugyanazt az eredményt elérni, amit ügyes kezeléssel a rakodó kaptárral elérünk. Ami a modern anyanevelés, két anyás rendszer, stb. problémáját illeti, azt egy ügyes szerkezetű, fekvő kaptárral könnyebben meg tudjuk oldani, mint akár mely rakodó kaptárral. A műrajoztatás vagy a természetes bő rajzesetén a fekvő kaptárnál nem feltétlen szükséges, hogy találjunk lékkaptárokkal, keretekkel, lépekkel rendelkezünk, hisz van az üres méztér a mézelésre szánt keretekkel, amit kihasználva nőn fel tudunk használni ilyen alkalomkor, hiszen az a cél, hogy a méz, amelyik elrajzott, az úgy sem fog mézeleni.

Végeredményképpen mind a két kaptár rendszer — technikailag jól van szerkesztve — teljesen megfelel a méhészkedés kívánalmainak.

Ürtartalom, a lépfelület nagysága és a keretek száma

Hogy a kaptárok költőtere, valamint méz kamrája mekkora ürtartalommal kell bírjon, illetőleg mekkora lépfelület befogadására legyen képes azt úgy a mai méhészeti tudomány, valamint a gyakorlati tapasztalat már tisztázták.

Hori Balla István méhésztársunk a „Méhészeti Közlönyben” 1935. év januári számában a nagynevű méhész tudósok nyomán pontos szám adatok alapján kimutatta, (ismétlésekbe, ami igen hsszadalmas volna — nem bocsátkozom), hogy a kaptár költő-terének belső térfogata $50-60 \text{ dcm}^3$, illetőleg a költő-ter ürtartalmú legyen, hogy benne $100-120 \text{ dcm}^2$ lépfelület könnyen el lehessen helyezni. A méztér lépfelületi szükséglete jó mézelésű években ugyanannyi.

De nem csak a méhész-tudósok számadatai, hanem a gyakorlati méhészek tapasztalatai is ugyanazt bizonyítják. Ha nap-nap után látjuk, hogy a világ összes nagy méhészete úgy szólván megegyezik abban, hogy a rakodó kaptár költő-terében $10-12$ drb., $10-12 \text{ dcm}^2$ felületű fekvő téglány-alakú, rakható — ugyanannyi számú félmagasságú keretet kell elhelyezni, viszont a fekvő kaptárba, ahol a méztér egyszinten van építve, a költőtérrel 20 drb. egyforma $10-12 \text{ dcm}^2$ felületű álló téglányalakú keretet kell elhelyezni.

Tehát akkor, amikor úgy a tudomány, mint a gyakorlati tapasztalat, efölött már rég kimondta a szentenciát, a további vitatkozás teljesen fölöslegessé válik.

A keret formája és az oldalak nagysága

Tulajdonképpen a nagy vitát és a sok zürzavart nem a kaptár rendszere sem pedig annak ürtartalma, lépfelületi nagysága vagy a keretek száma, hanem egyes-egyedül a keret formája és annak oldal nagysága okozza. Amióta Dzierzon és Berlepsch Európában, Langstroth Ameriában feltalálta a m

ató keretes lépet, a méhészek rengeteg különböző oldal-
ságú keret formákkal próbálkoztak és mindegyik a saját
különlegességét dicsérte és terjesztette mint a legjobbat.
Ezeket a kereteket forma szerint egy kissé alaposabban
vizsgáljuk, akkor könnyen rájövünk, hogy tulajdonképpen
két keret forma van leginkább elterjedve és pedig a tégl-
és a négyzetes keret forma. Ezek közül is a téglány alakú
keret uralkodik, amit álló és fekvő helyzetben használnak. Az
álló téglány alakú keret mellett azok kardoskodnak, akik a
nagy méz hozam elérése érdekében a mézelés fölé helyezik, viszont a fekvő
téglány alakú keret mellett, azok, akik a nagy méz hozam
elérése után követik. A középut követői a négyzetes keret for-
mát vallják a legjobbnak.

A mai világ méhészei között leginkább a fekvő téglány-
alakú keret van elterjedve, mint a rakodó kaptár-rendszer el-
terjedése a legmegfelelőbb keret formája. Az álló téglányalakú ki-
vétel a fekvő kaptár rendszer kerete, — viszont a négyzetes
keret forma épp semlegességénél fogva világ viszonylatban
kevésbé tudott elterjedni.

A többi keret forma (kör, sejtalakú, trapezoid, felső ive-
lű, alsó ivelű, stb.) csak a különböző méhészek világában
fordul elő.

Eszerint a világ méhészeti társadalmával egyetértve el kell
tudnunk a téglányalakú formát, mint a rakodó és fekvő kap-
tár-rendszer méhészeti elvének legmegfelelőbb keret típusát.
Tudnunk kell, hogy ezen keret forma milyen oldalnagságú-
val kell, hogy bírjon, mert habár a keret 10—12 dcm² felületű
területe meg is van adva, mégis a számtani és mértani kom-
binációk révén rengeteg, különböző oldalnagságú, téglány-
alakú keretet készíthetünk. Mielőtt azonban megpróbálnánk a
különböző téglányalakú keret oldalnagságát meghatározni, vizsgáljuk
először egy kissé a méhek életszokásait, valamint a nagy méhé-
tapasztalataink alapuló gyakorlati tanulságokat.

Gyakorlati megfigyelések alapján tudjuk, hogy a méhek a
szükség esetén akár szaporodási, akár teletelési okból mindig
mindenkor a röpnnyílás mellett választják, lévén mind a két
helyen igen nagy szükségük a levegő oxigénjére.

Az anyaméh a pete lerakást, ha kellő üres lépfelület áll a
közvetlen közelében, a fészkek közepén kezdi meg és csigaalakú kör-
folytatja. E kör a főhordás idején, mikor a petezés legma-
gobb pontját elérte, 30—35 cm. átmérőjű is lehet.

Ha a fészkek a szükséges lépfelülettel adva van a fölösleges
elraktározására, négy eset lehetséges és pedig: 1. A fészkek
vagy mind a két oldalán (hideg építményű fekvő kaptár.)
2. A fészkek háta mögött, a röpnnyílással ellentétes oldalon (me-
pítményű fekvő kaptár.) 3. A fészkek alsó részén (felső röpn-
nyílású álló kaptár) és 4. a fészkek fölött (alsó röpnnyílású álló
rakodó kaptár. A három első esetben a méhek munkálko-
znak akár lépépítés, akár mézraktározás alkalmával mindig a
közvetlen közelében (alsó ivelű, stb.) csak a különködő méhészek eszmevilágá-
fordul elő.

A negyedik esetben a mézkamra legmagasabb pontján kezdi
munkát és lefelé, a fészkek felé épít, vagy raktározza a mézet.

Ezen munkálkodását azonban csak akkor kezdi meg, ha a csé-
elég nagy ahhoz, hogy a dolgozó méhcsoport a mézteret rés-
ki tudja tölteni és a fészekkel való kapcsolatot megszakítás né-
fenn is tudja tartani. Ezen esetben minél nagyobb és maga-
a mézkamra, annál később fogja azt elfoglalni, illetőleg
kezdeni a mézlerakást, nem is említve a leépítést, amit csak
ritka esetben kezd meg.

Ez az oka tulajdonképen annak, hogy a méhek a négys-
magas alsó nyílású álló kaptárban sokszor oly nehezen foglal-
el a mézkamrát és inkább a fészekbe összeszorulva a rajz-
készültek. És ugyanezért volt kénytelen Boczonádi is kapt-
felső röpnilyást alkalmazni, mert máskülönben a méhek a
magas mézkamrába fel sem mentek volna. Tehát ezen okból
folyólag a rakodó kaptárnál csak alacsony mézkamrát ha-
nálhatunk.

A méhek a tartalékmézet mindig koszoru alakban a fé-
körül raktározzák el, úgyszólván körülveszik magukat mé-
csupán a röpnilyás mellett, ahol a fészek van, hagyják üres
sejteket. Ha ezen mézkoszort bármely részén megbontjul-
méhek nagy buzgalommal sietnek azt helyreépíteni. Különös-
retettel leginkább közvetlenül a fészek fölé szeretik a mé-
gyűjteni, mint a teletetés szempontjából a legmegfelelőbb hel-

A méhek ezen szokását ismerve a méhészek igyekeztek
ki is használni. Így Amerikában a rakodó kaptár hazájába
méhek ezen szokása kiaknázására két rakodó kaptár típus-
használatban.

Az egyik a Langstroth, a másik a Dadant.

Langstroth Amerikában ugyanaz, ami Dzierzon Berlep-
nálunk Európában, azzal a különbséggel, hogy míg Dzierzo-
Berlepsz hátról, addig Langstroth a legkönnyebben ho-
férhető oldalon, felülről kezelte a keretes mozgatható lépet
alacsony 20/43 cm fekvő téglányalakú keretet használt, amely
8 drbot a költőtérbe és 8 drbot a költőterre ráhelyezhető r-
kamrába tett.

Ezen keret-forma túlalacsonynak bizonyult, különöse-
teletetéshez szükséges tartalék méz elraktározására, azért kés-
egy pót-mézkamrát alkalmaztak, amibe szintén 8 drb. félma-
ságu (10—11 cm.) keretet tettek. Ebből a mézet nem szedik
hanem kizárólag csak teletetésre hagyják, amiért is ezen
kamrát „biztosító-szelep”-nek nevezik. A nagy hordás e-
amint a kis pótkamra mézzel megtelt, levesszük és közé é-
Haneman ráccsal ellátott fészek közé helyezik a rendes nagys-
keretekkel ellátott mézkamrát. Ilyenformán nemcsak hogy ké-
képen ki tudják használni a méhek legnagyobb mézgyűjtő ké-
ségét, de nagyon könnyen elő tudják állítani a boxos lépes mé-
amit Amerikában épp úgy a házhoz szállítják, mint nálun-
tea-vaj tablettákat. Téli élelmük a pótkamra révén biztosítva v-

Ezen kaptárral Quinby — Langstroth kortársa — nem-
megelégedve. Ő kifogásolta a költőtéri keret túlalacsony voi-
ami úgy a szaporodási, mint teletelési szempontból igen al-
matlan. A körbe való petezés túlhamar megszakad és ezen m-
szakításokkal az anya sok időt veszít. A költőtér két részből lé-
sok meleg elillan. A pótkamrában levő mézhez csak akadál-

id hozzájutni. Mint gyakorlati méhész ő volt az első, aki ára költőterébe magasabb keretet alkalmazott és a pótkamrát elő kamrának használta.

Később Dadant György Quinby kaptárán módosított. A kapköltőterében 11 drb. 27 cm. magas, 46 cm. hosszú keretet a mézkamrába ugyanannyi félmagas keretet és így került épába, ahol a svájci Blatt újabb módosításai után a mai mérettel (27/42 cm. belvilággal) Dadant-Blatt néven igen hamar elterjedt, úgy hogy ma sokkal több Dadant-kaptár van épában, mint Amerikában. Hogy eredeti hazájában miért tudott elterjedni, azt a fiatal C. P. Dadant (Dadant György nagy méhész — fia) 1928-ban a Montreal-ban tartott mézeti kongresszuson a következőképpen indokolja meg.

„... Ha feltesszük a kérdést, hogy a méhészek miért nem használnak magasabb keretet, elsősorban a legelfogadhatóbb az, hogy Langstroth volt az, aki előbb találta fel a legalkalmasabb függő mozgatható keretet, ami Amerika méhészei között gyorsan elterjedt és így az ő kaptárja lett Amerika „Standard” kaptára. Másodsorban a Langstroth alacsony kaptárakat 3—4 cm. vastag, 25 cm. széles deszkából — amit mindenka-raktárban elég olcsón meg lehet szerezni, — igen könnyen lehet állítani, míg a magasabb kerettel bíró kaptárakat sokszélesebb — 35 cm-es — vagy gyakran több keskeny összetett deszkából kell készíteni, ami nem csak a munkát, a költségeket is tetemesen szaporítja.”

Most nézzük egy másik nemzet, a franciaák híres méhészeit, bizonyosan a németektől, 1870—71-ben szenvedett vereségük után nem karolták fel annyira a német rendszerű állókaptárt, hanem inkább az amerikai irányt igyekeztek követni. Így a felülről kezelhető kaptárnak adtak nagyobb jelentőséget. Nem csalódom itt találkozunk először a fekvő kaptárrendszerrel. Legalább ezt bizonyítja az a tény, hogy a világon mindenütt a kaptárrendszer „Layens” a nagy francia méhész nevét viseli. Ők, a francia méhészek voltak az elsők, akik mindenkit megelőzve belátták a nagy keret óriási előnyét a méhészetben, amikor az angolok, németek, olaszok, osztrákok, magyarok is alig 4—5 dcm² felületű keretet avatták országos keretté, míg a franciaák az 1891. szeptember 3-án tartott nemzeti kongresszuson a 12 dcm² felületű ráámát fogadták el nemzeti ráámaként a következő méretekkel: 1. 30 cm. magas 40 cm. széles fekvő téglányalakú; 2. 40 cm. magas 30 cm. széles állókaptáralakú; 3. 35 cm. magas 35 cm. széles mint négyzet alakú kaptár. Ugyanakkor elvileg kimondták, hogy az a méhész, akinek célja nem a rajoztatás, vagy a rajeladás, hanem a nagy méztermelés és ezen 12 dcm² felületű ráamforma egyikét magáévá teszi, a a legjobb uton halad.

Nem akarok a német rendszerű állókaptár eddigi használatát méhészeti válságba jutott országok elméleti méhésztudósai a kaptár és keretformák körül lejtett vitus-táncának megadásába bocsájtkozni, sem pedig azon túlbuzgó törekvésükre

rámutatni, amellyel ugyanazt a kaptár és keretformát és méretet akarják felfedezni, amit mások már réges-régen használtak.

A méhek életszokásaiból és a nagy méhészek tapasztalata alapuló gyakorlati tanulságokból következtetve megállapítható, hogy azon keret, amelynek felületi nagysága $10-12 \text{ dm}^2$ között van, viszont párhuzamos oldalai között levő különbség 15 cm nél nem nagyobb, teljesen megfelel úgy szaporodási és teleltetési, valamint mézeltetési szempontból is.

Ezen szabály felállításával a keretnagyságot oly határ közé szorítjuk, amelyet ha betartunk, sohasem fogunk a méhészetre nézve káros túlzásba esni, mert habár $20/50 \text{ cm}$. is dm^2 felületet ad, azonban túl mentünk a 15 cm -es megengedett oldalkülönbségen. Tehát összhangba kell hozni a $10-12 \text{ dm}^2$ általánosan elfogadott felületet az oldalnagyságokkal, szembe tartva szigorúan a maximális 15 cm . különbséget a párhuzamos oldalak között. Nem lehet a keret pl. $30/45 \text{ cm}$. méretű sem, mert habár betartottuk a 15 cm . megengedett oldalkülönbséget, felület azonban nagyobb 12 dm^2 -nél.

Ilyen formában mindenki megtalálhatja a legjobbnak tartott keretformát és nagyságot anélkül, hogy a modern méhészet ellen bármit is vétene, mert $1-2 \text{ cm}$. különbség ide vagy oda sem változtat a keret használhatóságán.

Összefoglalásként megállapíthatjuk:

1. A modern méhészkedésre alkalmas úgy a rakodó, mint a fekvő kaptár, ha az technikailag jól van szerkesztve.

2. A rakodó kaptár költőterületi tartalmára $50-60 \text{ dm}^3$ illetve liter legyen, hogy benne $10-12 \text{ drb. } 10-12 \text{ dm}^2$ lépfelület keretel lehessen elhelyezni, viszont méztere alacsony, több kamara másra rakható kamra legyen, hogy benne ugyanannyi szőlőfélmagas keretel lehessen elhelyezni.

A keret formája: fekvő téglányalaku, viszont párhuzamos oldalai közötti különbség nem lehet 15 cm -nél nagyobb.

3. A fekvő kaptár tartalmára $100-120 \text{ dm}^3$ illetve liter legyen, hogy benne $20 \text{ drb. } 10-12 \text{ dm}^2$ lépfelülettel bíró keretel lehessen elhelyezni.

A keret formája álló téglányalaku, párhuzamos oldalai közötti különbség 15 cm -nél nagyobb nem lehet.

4. A kaptár anyaga, valamint technikai kivitele lehet egyetemesen tetszőleges, azzal a határozott ajánlattal, hogy a száraz ferdészetet, mozdulatlan levegőjű dupla falat, alsó röpnyílást, hőszigetelő építményt előnyben kell részesíteni.

Tekintettel Erdély speciális viszonyaira (változó méhlegesség, havas, hegység, mezőség, síkság, hosszú és hideg tél, a vésztelek földész méhészek kevesebb szaktudása stb. stb.) a magam részéről csak olyan — a fent leírt szabályok alapján szerkesztett rakodó vagy fekvő kaptárt ajánlhatok, melynek költőterületi tartalmára $10-12 \text{ drb. } 10 \text{ dm}^2$ felületű keretel helyezhetünk.

Ennél nagyobb méretű keretel csak azon kellő szakképzettséggel bíró méhészek használjanak, akik rendes anyaneve

Erdős méh-családokat. kaptár-megrendelését, cserébe átveszi. Továbbá veszek állandóan mézet, viaszt, sonkolyt napi ár mellett. Esetleg szintén kaptárcserébe. Henger présen előállított méz állandóan kapható. Várady, Cluj, Str. Reg. 83. inf. No. 4.

nek és a kimerült anyákat 2—3 évenként kicserélik, mert csak tal anyák képesek a nagyobb méretű kerettel bíró kaptárakat képesíteni és csak így tudja biztosítani a család nagyságát és elejéről nagyobb mézhozamot. Ellenkező esetben úgy mint sok kísérletező kudarcot vall és így téves elvek megszületése pján nemcsak önmagát, de másokat is könnyen félrevezethet.

Egyleti élet

Csak hatszor fog megjelenni az idén a Méhészeti Közlöny, ha egyesület tagjai nem küldik be valamennyien rendszeres időben tleges hátralékaikkal együtt a folyó évi tagdíjakat. A költés hadásról, kaptárkérdésről, a méhlegelőről közölt sorozatos és nulságos cikkek további közlése nélkülözhetetlen volna a gyakor-i méhészek számára, de nem lesz meg a lap kiadásához szüksé- anyagi fedezet, ha az egyesület valamennyi tagja, kivétel nél- l, nem fizeti pontosan tagdíját. Lapunk mai száma is a megen- lettnél nagyobb terjedelmű. Ezzel is csak azt bizonyítjuk, hogy ölni valónk volna bőven, csak annak kinyomtatásához ninesen üzük. Nem az ügyvédi felszólításokkal akarunk fenyegetni, ha- n ezuttal Kedves Méhésztársaink megértésére és hűségére hi- tkozunk és szeretnők, ha ezekre támaszkodva, csalódás nem érné egyesületet és a tagdíjakat szorgalmasan küldenék T. Tag- rsaink.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok. Az Erdélyrészi Méhész egyesület minden évben szokott Erdély különböző részein ingye- s méhészeti tanfolyamokat rendezni. Az idén ezideig két tan- yam rendezését vette tervbe az egyesület. Éspedig az egyik rilis 6—11-ig lesz a Clujmegyei Valeni községben Balogh Jenő zgatató tanító vezetése alatt. A második tanfolyam május 25— ius 4. napjain fog megtartatni Clujon az E. M. E. házsongárdi hészeti telepén, Stief Ottó alelnök vezetése alatt. A tanfolya- kon részt vehetnek fiuk, lányok, férfiak, és nők egyaránt. A ifolyamok ingyenesek, csupán 100 lei beirási díj fizetendő sze- lyenként. Jelentkezni lehet az E. M. E. titkári hivatalánál, aj, Muresan utca 10. A tanfolyamok csak kellő számu jelent- ző esetén tartatnak meg. Jelentkezési határidő április 2, illetve ijus 20. Ezekon kívül az egyesület Reghinben és Ocna Mureşu- on tervezi tanfolyamok rendezését.

Apróhirdetések

6 méhcsalád eladó kaptárral együtt özv. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona i, Str. Donat.

Eladó egy 5 és egy 2 lámpás rádió. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó 5 méhesalád 3-soros országos kaptárral, darabonként 1 leiert. Ugyanott egy pergető gép is eladó. Cim: Szabó József, ra, pu. Apahida, Bodrog-tanya, jud. Cluj.

Megbízható, szakképzett méhész állást keres, a kaptárkészít és a gyümölcsös kezelést érti, nagy szakképzettséggel rendel- zik. Csergő, méhész, Târgu-Mureş, Str. Sft. Vasile 18.

Méhlegelők javításához.

A tavaszi vetési és ültetési szezonhoz az alanti anyaggal szegálhatok a méhésztársaknak.

Kerti- és szántóföldi mézelők.

Facélia, Dracocephalum (Pofóka) 1 kg. à	— — — —	80
Fehér mustár, Fekete mustár, Pohánka, Szeges borsó, Len, Baltacím, Ricinus 1 kg. à	— — — —	25
Izsóp, Ruta, Festómályva, Méhfű, Kerti borágó, Olasz atracél, Vanília, Celona, Tritoma, Portuláka, Illatos rezeda 1 adag à	— — — —	5

Fa- és cserje magvak.

Ezüst levelű hárs, Kis levelű hárs, Nagy levelű hárs, Széles uevelű hárs, Japán akác, Szurkos akác, Közönséges akác, Bálványfa, Bignonia (Szivarfa), Csörgőfa, Ámorfa, Koronafa, Sóska, Ostorfa, Mahonia, Tulipánfa, Fehér virágu som, Hibiscus, Korai juhar, Fürtös-juhar, Réti-juhar, Kőrís-juhar 1 adag à	— — —	5
--	-------	---

Természetes méhlegelők feljavításához

Tisztessfü, Muskotály zsálya, Mezei zsálya, Orvosi pemete, Vadpemete, Gyöngyajak, Kígyószisz, Atracil, Sárga mézkeres, Hubám here, Ökörfarkkozó 1 adag à	— — — —	5
A magvak jó kiadósan vannak adagolva, 100 drb. 1 éves mézelő díszcserje és fa vegyesen	— — — —	300
10 darab Évelő mézelő virágtó több fajból	— — — —	20
Folyton termő málna 1 tő à	— — — —	2

Kísérleti telepek létesítéséhez, Méhlegelők feljavításá szaktanács adás díjmentesen.

Postán utánvétellel szállitok. Vasuton a pénz előleges beldését kérem, amikor is a költségekre még 30 leit kérek melléke

BIRÓ PAL,

Zimändul-nou. Jud. A₁

Méhésztársak februárban a **műlép**-készítést megkezdem, to: dások elkerülése végett kérem a feldolgozásra szánt viaszt sziv kedjenek beküldeni a keret-méret pontos megadásával. — Sal mentes tiszta viaszt átdolgozok 25% levonással, vagy kilónk 30 lej ellenében. Csomagolás teljesen díjtalan. (Válaszbélyeg.)
Tóth István, gazd. méhészete Cluj, Reg. Carol II. 41—74.

Méhésztársak figyelmébe!

Műlép készítést megkezdtem. Salakmentes méhviaszt 25%, vagy 30 I kézpénzért dolgozom fel. Utoléhételten „Oroszlán” műlép-csomagoló díjtalan. — Mindennemű méhészeti eszköz és az összes felszerelésel legolcsóbb beszerzési forrása.

„DZIERZON” méhészet Oradea